

RYŽTINGUMO RODYMAS KELIA NUOTAIKAS

JAV viceprezidento Johnsono kelionė į Berlyną, ypač lydinč 1948 m. blokados sulaužytojui gen. Lucius D. Clay, o taip pat 1500 JAV karių žygis į Vakarų Berlyną — buvo vykusios demonstracijos savo ryžtingumą rodant. O ką jau kalbėti apie Vakarų Berlyno gyventojų nuotaikų pakėlimą. Jau vien tas faktas daug sako, kad virš 500,000 berlyniečių dalyvavo sutikimo iškilmėse. Ir daug daugiau entuziazmo gyventojai rodė, negu neseniai įvyku-

siam berlyniečių masiniam susirinkime prašant Vakarų valstybių pagalbos.

Viceprezidentui grįžus atgal į Vashingtoną ir padarius savo kelionės pranešimus prezidentui, aiškėja ir tolimesni ėjimai, kurie stiprintų užimtą poziciją. Ta pozicija esanti tokia, kad santykių styga nebūtų pertempta, bet iš kitos pusės ir viskas atlikta, kad duotus pažadus ginti Berlyno laisvę būtų galima išpildyti. Viena iš tokių priemonių yra daugiau atsargi-

nių karių šaukimas, o antra — peržiūrėjimas iš JAV į komunistinius kraštus išsiunčiamų strateginių medžiagų.

Bendrai, suglaudus pastutinius įvykius, galima padaryti tokią išvadą: didesnis ryžtingumas kelia nuotaikas. Pirmiausia pačių berlyniečių ir visų vokiečių, o toliau — visų kitų, jau per ilgai įpratusių matyti nuolatines nuolaidas. Tik, žinoma, pirmuosius ryžtingesnius žingsnius svarstant nereikėtų užmiršti ir kai kurių įtakingų laikraščių pastabas, kurie primena, kad pradėjus skristi vana-gais, būtų didelis nuostolis, jei tektų varnomis nusileisti.

Painiava dėl netesėtų pažadų Tunisijoje

Jungtinių Tautų visuotinis susirinkimas specialia-me posėdyje yra pasirengęs priimti nutarimą, reikalaujantį Prancūziją tesėti savo pažadą ir apleisti Bizertą, kurioje tebėra Prancūzijos karo laivyno bazė. Kad toks pažadas, Tunisijai tampant nepriklausoma valstybe, buvo duotas, yra žinoma. Nesusipratimai kilo, kai tunisiečiai pamatė, jog prancūzai ne tik nesi-rengia išsikraustyti iš tos bazės, bet dar taisosi ją plėsti. Ėmė versti prancūzus trauktis jėga. O prancūzai atsakė net kalbėtis, jeigu grasoma (nesikalbėjo nei tada, kai negrasė). Įvyko ginkluotas susirėmimas. Prancūzai pasirodė stipresni, tunisiečių spaudimą at-rėmė, bet sukėlė dar daugiau pykčio prieš save. O juk Tunisija buvo žymiausia iš buvusių Prancūzijos kolonijų, kuri tapusi nepriklausoma, ligi šiol su Prancūzija santykiavo visai draugingai ir nepasidavė nei Maskvos, nei netgi Nasserio antvakarietisškio "neutralizmo" įtakon. Dabar kalbama, kad ir Tunisija krinta Maskvos glėbin. Tik klausimas, kodėl: ar ją kas į ten gudriai traukia, ar bukaprotiškai stumia?

Jungtinių Tautų daugumos sutikimų nedelsdami susitarti su Tunisija bent dėl pasitraukimo "kalendoriaus", yra, be abejo, diskutuojamas "laiko dvasios". Afrikoje jau yra susidariusi tokia padėtis, kad nelankstus, atkaklus kolonijinių pozicijų laikymas darosi vis beviltiškiau pasmerk-tas nesėkmei. Bet De Gaulle'is, šalia ūkinių ar strateginių interesų, dar jautrus, net ypač jautrus ir prestižo dalykuose. Ypač dėl to jis linkęs išdidžiai nesiskai-tyti ne tik su Tunisijos pretenzijomis, bei nei su sąjungininkais, nei netgi su Jungtinių Tautų Organizacijomis daugumos nuomone.

Šaunamieji ginklai Bizerteje tuo tarpu nutilo, "šaudomasi" tik žodžiais (ir kai kada šalto vandens čiurkš-lėmis). Gal keista, kurių galų tie tunisiečiai įsigydė kaip tik dabar iškrapštyti Prancūzų bažę: ar negalėtų dar pakentėti? Bet juos spaudžia kone visos Afrikos opinijos svoris. Jiems nusi-bodo būti "pirštais rodomiems", kad jie pasilikę savo buvusių ponų kolonistų

pataikūnai, pusvergiai. Pagaliau, nepriklausomybę ką tik įgijęs kraštas visada itin jautrus dėl visokių ženklų, kurie gali kelti abejojimu nepriklausomybės pilnumu.

Prancūzai neturi nei am-žinos, nei terminuotos sutarties tai bazei Tunisijoje laikyti. Jie žadėjo išeiti. Tiesa, išvaryti lengvai jų iš tenai tunisiečiai tuo tarpu negali. Bet ilgai gal ir gali, ir tada pasitraukimas būtų skaudus. Tačiau išdi-dumas neleidžia dabar net kalbėtis dėl pasitraukimo geruoju. Taip Prancūzija gali susilaukti Jungtinių Tautų smerkimo, gali susi-laukti nesusipratimų su sąjungininkais.

MIKOJANAS PERTEMPĖ STYGĄ

Mikojanas, buvęs Stalino, da-bar Chruščiovo keliaujantis prekybinis agentas, nuvyko Japonijon pagyinti prekybinių santykių. Bet vietoj prekių, ėmė pardavinėti patarimus. Nusikratykite, girdi saugumo sutarties su Ame-rika, nusikratykite amerikiečių karinių bazių, o jei nepaklausy-sit, tai teks ir jums nuo mū-sų, kai Ameriką triuškinsim.

Japonai, nors paprastai ir mandagūs, beveik kaip kinai, šiuo atveju nelaukė net svečio išva-žiavimo, o tuoju pat pasakė, kad svečias ima kištis į reikalus apie kuriuos ne jam pridera šne-kėti. Rezultate — nepasisekė par-duoti ne tik patarimų, bet ir pre-kių.

Mikojanas iš Japonijos išva-žiavo rugpiūčio 22 d.

Castro dairosi ramaus sambūvio su Amerika

Trečiais. švaistymosi prieš Jungtines Valstybes metais, Cas-tro pajuto, kad labai praverstų bent truputis atvangos. Cukraus rinkos netekimas Jungtinėse Valstybėse, amerikinės gamybos mašinoms atsarginių dalių stoka ir visokios kitokios spragos, su-sidaranchios dėl santykių nutrū-kimo su Jungtinėmis Valstybėmis virsta vis labiau ir labiau skau-dančiomis žaizdomis, kurių skausmo iš Maskvos siunčiamos injekcijos nenuramina.

Guevara, kurs yra daugiau ne-gu "pilkoji eminencija" už Cas-tro nugaros, kurs faktiškai vado-vauja ir praktikoje vykdo ekonominę revoliuciją Kuboje pagal "marksistinę-leninistinę" liniją, Pietinės amerikios konferencioje, nors ir kritikavo Kennedžio "pažangos santarvės" 20 bilionų dolerių programą, nors ir nepasi-rašė deklaracijos apie tos pro-gramos vykdymą, visgi pasisten-gė sudaryti įspūdį, kad pageidau-tų ramesnio sambūvio su Jung-tinėmis Valstybėmis. Tegu Jung-tinės Valstybės neboikotuos Ku-bos vyriausybės, tegu prekiaus su Kuba, tik tegu sutiks, kad "soci-alistinė revoliucija" Kuboje pasi-ks nebeatšaukiama.

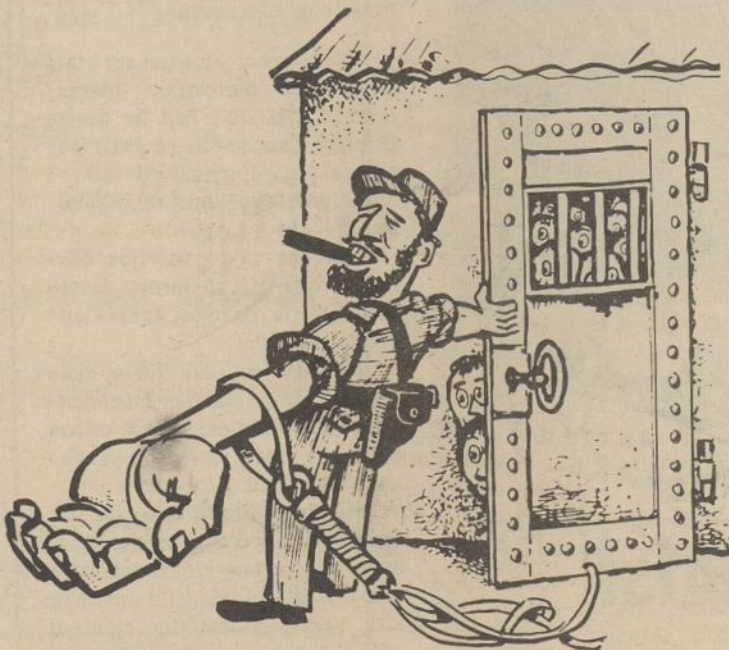
Jungtinių Valstybių vyriausy-bė nesutinka priimti Kubos "pa-žangos santarvės" (ir nesutinka duoti jai pinigų) tol, kol Kuba bus Sovietijos įtakoje. O Guevara ramina, kad Kubos vyriausy-bė esanti visai savaranki, kad Maskva jai nediktuoja. Žiū-rėkite, sako, štai dalyvauju kon-ferencijoje, kur svarstomas san-tarvės klausimas su Jungtinėmis Valstybėmis. Ir rengiamės daly-vauti ne utralių valstybių konferencijoj Jugoslavijoje. Ko gi dar norit!

Castro vyriausybė staiga pasi-darė nuostabiai sukalbama pa-

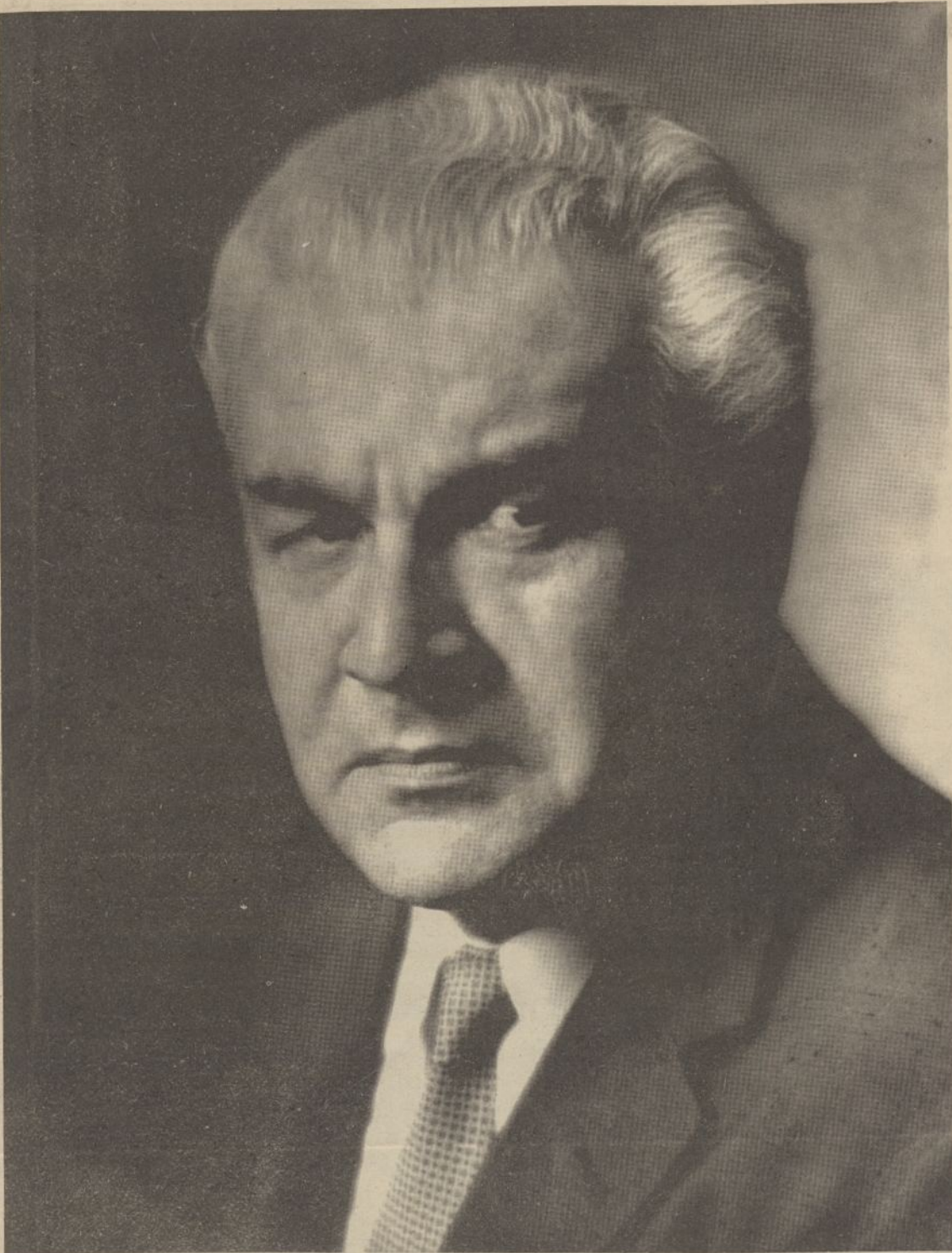
grobtų lėktuvų klausimo sutvar-kyme. Jei tik iš Washingtono bus kiek palankesnio atsiliepimo santykiams pagerėti kelias ga-li gana plačiai atsiverti. Bet viena sąlyga: namie Guevara vyk-dys užsimojimus toliau. Jei kiti paaimanuoja, kodėl Kuboje nėra rinkimų, Guevara skubiai atsako kad rinkimai irgi bus, gal net ne-trukus. Tiesa, rinkimuose galės dalyvauti tik viena nauja par-tija, kurios generaliniu(arba pir-muoju) sekretorium bus Castro, kaip ir Chruščiovas komunistų partijoj. Skirtumas, tiesa, yra. Castro partija nesivadina komu-nistų partija. Ir susidarė ji kiek kitaip, negu komunistų partija paprastai organizuojama. Castro s u v a r ė į savo naują par-tiją v i s a s o r g a n i z a -

c i j a s ir baigta. Bet toks skirtumas nėra originalus išra-dimas. Prisiminkime, kad ir Lie-tuvoje, kai Maskva organizavo p i r m u o s i u s bolševiki-nio tipo "rinkimus", tai juose dalyvavo irgi ne komunistų par-tija, o iš po nakties išdygusi "Darbo Sąjunga", kurioje (irgi be atsiklausimo, kaip ir Kuboje dabar) pasirodė surašyti viso-kiausių organizacijų veikėjai, ir kuri buvo pskelbta lyg atstojanti visas ankstyvesnes organizaci-jas, "apimanti visuomenę".

Kuba reikalinga ekonominės paramos. Maskvai tas dalykas neparankus: toli, nepigiai kaštuo-ja. Kodėl nepabandžius gauti tos paramos iš Jungtinių Valstybių ir už jų pinigus siekti to paties tikslo?

- Duokit pinigų, bet nesikiškite į mano reikalus!..

Muzikąs VYTAUTAS MARIJOŠIUS, profesoriaujęs Hartfordo universitete, liepos 11 d. atšventė savo 50-tąjį gimtadienį, Hartfordo muzikos festivaly diriguodamas komp. Jul. Gaidelio tai progai spe-cialiai parašytą VI-ją simfoniją. Amerikoniškoji spauda apie dirigentą ir simfonijos autorių labai gra-žiai atsiliepė. Plačiau skaitykit 5 puslapy.

NAUJŲ ĮSTATYMŲ KRUŠA ANT LIETUVOS

1. Didžiuojasi "savais" įstatymais, nors ir "didžiųjų brolių" padiktuotais

Birželio 26 dieną Vilniuje buvo sušaukta vadinamoji "Aukščiausioji Taryba", ku-

V. RASTENIS

rios narių visuotiniu rankų kilstelėjimu buvo atliktos daugiau kaip tūzino Lietu-vai skirtų mažų ir didelių įstatymų patvirtinimo apei-gos. Taip patvirtintų įstaty-mų tarpe trys buvo itin reikšmingi ir stambūs. Tai b a u d ž i a m a s i s kodeksas, baudžiamojo proceso (teise-nos) kodeksas ir advokatū-ros nuostatai.

Teko matyti, kaip iš Pie-tų Amerikos Lietuvon par-vykęs bolševikų veikėjas A. Vaituskas telegrafavo tą "linksma žinia" savo bend-raminčiams Chicagoje. Gir-di, ta nevykėlė "buržuazinė Lietuva" nesugebėjo pasi-rūpinti savais įstatymais ir daugiau kaip dvidešimt me-tų vertėsi senais ir net ket-veriopais caro laikų įstaty-mais, skirtingais įvairiose Lietuvos vietose. Tik dabar, štai, išlaisvinta Lietuva ku-ria pati sau savo įstatymus, pritaikytus saviems reika-lams.

Girdėjo varpus skamban-čius, tik nepataikė atspėti, katroj bažnyčioj. Civiliniai įstatymai Lietuvoje tikrai buvo naudojami likusieji iš priešnepriklausomybinių lai-kų, toki, koki jie katroje Lietuvos dalyje buvo veikę daugelį metų anksčiau. Ir tai, Lietuvos teritorijos di-džiumoje veikė vienas pa-grindinis caro laikų civili-nių įstatymų kodeksas, tik nebe visai toks, koks jis bu-vo buvęs, o atitinkamai, pa-gal Lietuvos reikalus, patai-sytas bei pataisomas. Tik Užnemunėje veikė kiek skir-tingas Napoleono kadaį i tenai atneštas kodeksas, taip pat pagal Lietuvos rei-kalus atitinkamai pataiso-mas. Palangos valsčiuje vei-

kė Kuršo civilinis kodeksas, dar mažiau tesiskyręs nuo pagrindinio rusiškojo. Klai-pėdos krašte, kuris turėjo Lietuvai privalomą autono-miją, veikė buvę Vokietijos įstatymai, atitinkamais po-žiūriais derinami su Lietu-vos konstitucija.

Niekas neginčijo, kad toks svetimų valdžių paliki-mas Lietuvai nebuvo pato-gus. Todėl ir buvo rengia-mas, (jau baigiamas) nau-jas, Lietuvos gyvenimui pritaikintas ir visai Lietu-vai (išskyrus autonominiį Klaipėdos kraštą) vienas bendras civilinių įstatymų kodeksas. Jei ne įsikišimas iš Rytų, šiandien jau būtų beveik pamirštas tas laikas, kada Lietuvoje civiliniai įstatymai buvo "iš lopinių sudurstyti".

O dabar Maskvos tvarko-ma Lietuva savų civilinių ne tik iš esmės, bet nei iš vardo d a r n e t u r i. Bolševikinė valdžia, tiesa, labai greit, vienu plunksnos pabraukimu s u v i e n o d i n o civilinius ir kitus įstatymus ne vien tik pa-skirose Lietuvos vietose, bet ir visame Pabaltijy, 1940 metų pabaigoje "pado-vanodama" Lietuvai, Latvi-jai ir Estijai ne ką kita, kaip R u s i j o s (RSF SR) (bolševikų parašytus) įstatymus. Tie įstatymai, išskyrus apie trejus vokie-čių okupacijos metus, tebe-taikomi Lietuvoje ir šian-dien, lyg tyčia, irgi jau dau-giau kaip 20 metų. Galbūt po metų — kitų bus ir Lie-tuvai duoti "savi" civiliniai įstatymai, kaip dabar buvo duoti baudžiamieji, bet dar ne visai aiškiai numatomos ateities galimybė. Dabar neva "savus" įstatymus Lie-tuvos žmonės gauna tik

(Nukeita į 3 psl.)

RINKIMINIAI SMUGIAI PAJUOSTIN

Didžiosios, aplink Berlyną besiniaukiančios audros šešėlyje vyksta ir kita audrelė Vokietijoje: rinkiminės lenktynės tarp dviejų demokratų-- krikščionių demokratų ir socialdemokratų. Imant siauriau,-- tarp Adenauerio ir Brandto. Kaip paprastai rinkimuose, taip ir čia, ne vien programiniai argumentai statomi prieš rinkikų akis. Šį kartą Adenauerio (krikščionių demokratų) partija net už Vokietijos ribų pagarsėjo "smugių pajuostin" naudojimu.

originalioji pavardė esanti ne Brandt, o Frahm (motinos pavardė), ir kad jis esąs dezertyras, nes Hitlerio laikais pabėgęs Norvegijon ir priėmęs Norvegijos pilietybę.

Brandtas to neginčija, bet jis ir jo partija protestuoja prieš demagogišką faktų aiškinimą ir tokią naudojimą rinkikams nuiteikti, lyg tarytum garbingiau elgėsi tie, kurie namie likę, kovojo už Hitlerį, negu tie, kurie pasišalinę, kovojo prieš; arba lyg gimimo aplinkybės apsprendžia asmens vertę. Tiesa, daugelis pačių krikščionių demokratų tuos demagogiškus metodus smerkia, bet kiti jų nevengia. Nuostabiusia, kad jų nevengia pats Adenaueris. Vienoje iš vėliausiųjų kalbų, minėdama Brandtą, jis teikėsi itin pabrėžti "Herr Brandt-- alias Frahm". "Dezertyravimo" gaidą palaiko gynybos ministras Straussas.

Stebėtojai spėlioja, kaip tie demagogijos prasiveržimai atsilieps į rinkimus. Sako civilizuotoje demokratijoje toki dalykai atsiliepia neigiamai tiems, iš kurių toki išsišokimai pačina. Tad, esą klausimas, ar Vokietijos rinkikai jau civilizuoti de-

mokratai?...

Žinoma, yra dar daug kitų motyvų, dėl kurių Adenaueris ir jo partija turi pagrindo tikėtis vis tiek dar stipresnės rinkikų paramos, negu socialdemokratai.

Išidėmėtina, kad rungtyniautojai stengiasi ir Amerikos vadovybę bent netiesiogiai užtempti ant savo rinkiminių svarstyklių. Ir Adenaueris ir Brandtas stengiasi parodyti, kad jie gali turėti Vokietijai reikalingos ir takos Amerikos vyriausybės, ir tuo rungtyniauja, Brandto viešas pareikalavimas Kennedžiui, kad jis daugiau veiktų negu kalbėtų, ir asmeninis atsikreipimas laišku, galbūt daugiau buvo skirti ne tiek Kennedžiui, kiek rinkikams Vokietijoje...

Viceprezidentas Johnsonas vizito metu turėjo labai saugoti žingsnius, kad neišslystų į rinkiminę balą, kad abiem kandidatams būtų vienodai įdėmus. Adenaueris dabar nedarė itin dramatiškų žygių šiuo požiūriu, bet Bonnos studentai saviškai "patūravo" Brandtui: išgirdę apie žadamas derybas, išsiuntė prezidentui Kennedžiui dovaną-- l e t s a r g l...

Vienas atvejis sukėlė diplomatinę audrelę. Adenauerio partija išleido brošiūrą, kurioje įdėjo piešinį, rodantį Adenauerį ir Anglijos karalienę, lyg besifotografuojančius. Piešinį užrašas-- "Laisvojo pasaulio partneriai". Žinoma, pasipiktino socialdemokratai, kad tokiu būdu keliamas Adenauerio autoritetinumas, bet dar labiau pasipiktino anglai, kad jų karalienė tapo paliesta rinkiminėje propagandoje. Žinoma, anglai buvo skubiai atsiprašyti (kai oficialiai padarė priekaištą) ir buvo paaiškinta, kad brošiūra jau senai išimta iš apyvartos, pirma, negu anglai ją pamatė. Bet piešinys vistiek pateko į viso pasaulio laikraščius.

Dar daugiau kraujo pragadino iš krikščionių demokratų sluosnių paskleistas išaiškinimas, kad Adenauerio oponentas, socialdemokratų vadas (Vakary Berlyno burmistras) esąs gimęs ne iš teisėtos santuokos, kad jo

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

THE STROH BREWERY COMPANY • DETROIT 26, MICHIGAN

TURĖSITE PIKNIKĄ? nusipirkite dešreles... nusipirkite bulkutes... nusipirkite visus prieskonius... nusipirkite Stroh's -- dėžėmis!

TURĖSITE BALIŲ? nusipirkite sausainius... nusipirkite pretzels... nusipirkite skanėstus... nusipirkite Stroh's dėžėmis!

Pirkite Stroh's...dėžėmis!

taip, nesvarbu kokie yra jūsų sūnėlių planai, dėžės Amerikos vie-
nintelio ugnim virto alaus pridės gerą skonį geram laikui. Visada
pirkite Stroh's dėžėmis!

POPULIARIOMIS
KAINOMIS... VISUR!

CHRUŠČIOVAS AUNASI STALINO BATAIS

Rugpiūčio 8--10 d. Maskvoje įvyko Visasąjunginės Lenino vardo žemės ūkio mokslų akademijos visuotinis susirinkimas, kuriame prabilo kaktis iš atsarginių tarpo ištrauktas ir vėl tos akademijos pirmininku išrinktas Stalino laikų biologijos ir agrikultūros autoritetas T.D. Lysenko.

Staliną Lysenko buvo sužavėjęs savo teorija, anot kurios, gyviems organizmams dirbtiniu būdu prūgdytos ypatybės tampa paveldimos. Jeigu taip, tai yra galimybė gana greitai laiku "pagerinti gamtą", konkrečiai, prisidauti geresnių, žmogaus rei-

kalams naudingomis medžiagomis našesnių augmenų ir gyvūnų, konkrečiai-- javų medžių, daržovių karvių ir kitų žinomų ar net naujų naudingų gyvulių.

Ta viliojanti perspektyva Stalino laikais garsėjo "gamtos pakeitimo" šūkiu.

Teorija, kuri tatau žadėjo, Stalino buvo pripažinta neginčytina, tad Lysenko tapo "imperatoriaus biologas" ir jo nuomonės buvo laikomos nekritikuotomis, visiems imperijos biologams privalomos. Po Stalino mirties, Lysenko tapo nuvainikuotas net greičiau, nei pats Stalinas. Pasi-darė galima atvirai kalbėti, kad Lysenkos teorija, geriausiai atveju nėra įrodyta, todėl nėra pagrindo akiai ją vadovautis. Bet Chruščiovas nuplėšęs nuo Stalino galvos aureolę, greit panoro "apsiauti Stalino batais" ir "pasiramsčiuoti Stalino nešiotomis lazdomis". Tarp kitų tokių Stalino paliktų gėrybių, susigražino Chruščiovas į savo paramščius ir Lysenką.

Dabar sovietinių biologų uždaviniai vėl štai kaip skamba (iš Lysenko kalbos):

"Biologas-- teoretikas, nesusijęs galva ir siela, mintimis ir jausmais su socialistine praktika, negali būti tikras teoretikas. Toks biologas, mano galva, negali atskleisti tikrųjų dėsnių, kadangi jis, nepažindamas marksistinės lenininės filosofijos, dialektinio materializmo, nežino, kas tai yra objektyviniai dėsniai, ir todėl neretai teikia subjektyvius pramanyms lyg biologinius gamtos dėsnius. Tiesa, neretai paskelbtieji tokių mokslininkų-- biologų darbo rezultatai gali būti naudingi, bet tikai po to, kai jie apgalvoti kitų teoretikų, gyvenančių socialistinės praktikos interesais.

Mokslininkai biologai turi taip įsisąmonti dialektinio materializmo dėsnius, kad jie galėtų įžvelgti juos pačiuose įvairiausiuose augalų, gyvulių ir mikroorganizmų gyvenimo reiškiniuose..."

Priminę savo teorijos dėsnius, Lysenko susiprato pastebėti, kad jis maždaug spėja klausytojų mintis:

"Manau, kad kai kurie akademikai ir nariai korespondentai, klausydamiesi mano kalbos tars: na štai, ir vėl Lysenko nori mus biologijos moksle atversti savo tikėjimui. Be jo, žemės ūkio mokslų akademijoje buvo tylu, ramu, kiekvienas galvojo, kaip norėjo, ir neklidė kitų savais biologinių reiškinių supratimais. Pripažįstu tokio padėty, kokia buvo žemės ūkio mokslų akademijoje, žinoma,

ramiau gyventi. Bet tikra ir tai, kad tokia padėtis negali ilgai trukti."

Dabar visų mokslinių institucijų padėtis pasikeitė. Reorganizacijos prasmė tokia, kad mokslinės įstaigos tapo "atpalaidotos nuo administracinės naštos" ir administravimas perduotas atitinkamoms ministerijoms. Ši mokslų akademija dabar administruojama žemės ūkio ministerijos, kuri, tariant to paties Lysenkos žodžiais, "dabar laiko rankeną skirtą vadovauti mokslinės tyrimo įstaigoms". Taigi, ministerija dabar pasakys akademijai, ką ir kaip ji turi daryti.

Akademijos, kaip ir kitų panašių mokslinių įstaigų, uždavinys, anot Lysenkos, esąs kreipti savo darbą į praktiką būtent, įrodyti praktikos bandymais kad Lysenkos nurodytais metodais galima, pavyzdžiui, kolchozuose ir sovchozuose priauginti daug pieningų karvių. Kitaip sakant, kaip ir Stalino laikais, moksl-

ninkų uždavinys nebus ieškoti gersnių ūkininkavimo būdų, o bus tik įrodyti praktikoje, kad Markso-- Lenino-- (Stalino)-- Chruščiovo-- Lysenko nurodyti būdai tiksliausiai ir geriausiai. Ištraukęs iš archyvo Lysenką, Chruščiovas ir pagarbino visiškai panašaus, kokiais kadaį skundavosi Stalinas, Lysenko savo kalbą štai kaip baigė:

"Draugiškas, kolektyvus akademijos darbas glaudžioje vienybėje su socialistine žemės ūkio praktika, vedamas partijos interesų ir įkvepiamas galingu marksizmo-leninizmo mokslu, bus laidas akademijos tapimo tikru žemės ūkio mokslo centru, kurio augimas duos nemažą įnašą žmonijos laimės bylai--komunizmo sukūrimui. Leiskite man padėkoti mūsų partijai ir vyriausybei ir asmeniškai N.S. Chruščiovui už rūpinimąsi mokslu, rūpinimąsi liaudies gerove..."

Taip kalbančio akademijos pirmininko vadovaujama institucija turės tapti "tikru mokslo centru".

Geriasi sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

P. J. KERSIS

Turėdami reikalų prašom į mane kreiptis namų telefonu OL 7-2521 -- Peninsula.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1 ASBACH URALT	5ths	\$4.95
2 BISQUIT 3 star Cognac	5ths	\$4.98
3 MARTELL 3 star Cognac	5ths	\$5.39
4 METAXA graikų brendy	5ths nuo	\$5.75
5 WHITE HORSE SCOTCH whisky	5ths	\$4.98
6 SKAIDRIOJI 80°	5ths	\$2.95
7 CHERRY, BLACKBERRY, PEACH, APRICOT importuoti		
prancūzų likerai	5ths	\$2.98
8 BORDEAUX pranc. vynas	5ths	\$0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kanomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Išėivijos inteligentijai reikia pasitemti

Stebint išėivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą nesunku susidaryti vaizdą, kad mūsų inteligentų skaičius nuolat mažėja koncertuose ir kitokiuose rengimuose. Tačiau nesinorėtų tikėti pasauliniam istorijai filosofui A. Toinbee, kad inteligentija tai yra toji klasė, kuri išmokusi visokių įsiveržusių į visuomenę civilizacijų pokštų eina taip toli, kad susidaro uždara bendruomenė, norinčią laikytis tik savo pačios socialinėje aplinkoje, kurioje yra lengviau gyventi (a Study of History, D. Somervell, 1947 m. 394 psl.). Kad inteligentija esanti nenugalėta svetimybė tautoje, kad ji yra linkusi atsiriboti nuo kitos visuomenės dalies savo siauram ratelyje.

Tuo tarpu tikrasis, ypač išėivijos lietuvių inteligento pašaukimas, turėtų būti savo dvasios turtais dalinimasis su kitais, ugdymas tautinės sąmonės, kėlimas kultūrinio pažangumo. Inteligentas turėtų eiti ten, kur šaukia patys skubiausi tautos reikalai, rodyti pavyzdį jaunajai kartai ir eiliniam lietuviui. Jei daugiau esame gavę iš savo tautos, daugiau jai ir skolos turime.

O ypač skolingi jai esame mes, naujieji ateiviai inteligentai, baigę mokslus tėvynėje, daugelis net buvę valstybės stipendininkai ir iki šiol, dėl įvairių priežasčių, tos skolos negrąžinę.

Mūsų įnašas tėvynei turi būti nepalyginamai didesnis už pirmųjų mūsų imigrantų, atvykusių į JAV iš sunkios caro priespaudos ir atlikusių Lietuvos naudai tikrai daug ir didelių darbų. O jie, palyginant su mumis, tikrai mažiau buvo gavę.

Dažnai tenka girdėti nusiskundimų, kad neįmanoma lankyti lietuviškų rengimų dėl jų žemo lygio. Jeigu tai tiesa, tad kieno gi pareigą tą kultūrinį lygį kelti, jei ne inteligentų?

Kalbant apie tą mūsų kultūrinį lygį, tenka prisiminti, kuriuo tikslu tie rengimai organizuojami. Ar eiliniam lietuviui suteikti dvasios peno, ar iš jo atsilankymo pasipelninti kuo mažiausiai jam tų dvasinių vertybių teikiant, kuo daugiausia iš jo laukiant, nežiūrint, kad tas pelnas ir kitam tariai kultūriniam reikalui skiriamas? Gaila, kad tie lietuviško kultūrinio rengimų lygio kritikai patys ką nors geresnio suruošti iniciatyvos nesima, o eina į svetimus rengimus, ieškodami svetimų kultūrų. Bet jie greičiau visiškai ištuštėja, negu ką nors iš svetimų kultūrų pasisavina, nes anot mūsų filosofo Vydūno, nėra kultūros be tautinės kultūros. Nutautimas, jo tvirtinimu, tai kultūrinis smukimas. O kova su nutautėjimu, tai kova dėl savo kultūros. Ir nutautėjimas yra nuostolis ne tik savo tautai, bet ir visai žmonijai, griežtai įrodinėjo Vydūnas.

Ar tik neteisingai šią inteligentų visuomeninių trūkumų ypatybę bus pastebėjęs ir politinių mokslų mąstytojas Paul H. Nitze, kuris pavaizduodamas kelių tautų pavyzdžiais, rašė:

— Inteligentas nesugeba veikti realiose ir varžančiose aplinkybėse ir sprendžia kai kuriuos dalykus nesimindamas už savo sprendimą pilnos atsakomybės... Jis, kaip senovės atsiškyrėlis, atsisikiria nuo visuomenės arba, būdamas pilnas tuštybės, jis absoliučiai pasisako už tai, kas jam užtikrina prestižą visuomenėje (Review of Politics, 1958 m. 285 psl.).

Ar maža yra tokių inteligentų dabar ir mūsų tarpe? Sutinka organizacijoms vadovauti ar kitas pareigas eiti, o jų neatlieka ir nepasitraukia. Ir taip lieka lietuviškos visuomeninės veiklos stabdžiu. Toks nei pats nedirba, nei kitiems dirbti leidžia.

Mūsų inteligentijai apie tai reikia labai rimtai pagalvoti. Ir reikia rimtai pasitempti, kad ne vien skola savo tautai grąžintume, bet ir iš širdies jai dirbtume.

E. Čekienė

NAUJŲ ĮSTATYMŲ KRUŠA ANT LIETUVOS

(Atkelta iš 1 psl.)

baudžiamuosius. Jie įsigalios rugsėjo 1 dieną, tai yra po beveik ištisų 21-nerių metų grynai Rusijos revoliucinio meto įstatymų taikymo.

Baudžiamieji įstatymai Lietuvoje nebuvo keleriopii. Veikė vienas, visai Lietuvai (išskyrus Klaipėdos kraštą) taikomas buvęs Rusijos 1903 metų baudžiamasis kodeksas, atitinkamai suderintas su Lietuvos konstitucija ir šiaip įvairiais požiūriais pagal Lietuvos reikalus pataisytas. Tas Rusijos kodeksas Lietuvoje buvo pavaldetas, galima sakyti, visai dar šviežias, išleistas jau dvidešimtoje amžiaus pradžioje. Laimingu būdu buvo atsitike, kad tas kodeksas Rusijoje, nors ir labai atžagareiviškai valdomoje, buvo parengtas pažangių to meto idėjų įtakoje. O kadangi jis buvo išleistas vėliau, negu kiti Europoje (ir kitur) tada veikusieji kodeksai, tai jis ir buvo visai pagrįstai laikomas moderniausiu (ir beveik pažangiausiu) baudžiamuoju kodeksu pasaulyje, išskyrus Šveicariją, kuri savo baudžiamąjį kodeksą turėjo išleidusi keletą metų vėliau ir dar pažangesnį bei tobulesnį.

Taigi šis paveldėjimas iš carinės Rusijos Lietuvoje buvo vienas iš gerųjų paveldėjimų, ir Lietuvai visiškai nebuvo gėda tuo kodeksu naudotis, žinoma, atmetus iš jo Lietuvai netinkamus specialius Rusijos monarchijai, luominėms privilegijoms, ir stačiatikystei globoti skirtus nuostatus, arba šiaip kaip geriau pritaikius Lietuvos sąlygoms. Ir tai Lietuva visgi nebuvo linkusi nei šioje srityje stovėti vietoje. Lietuvos Valstybės Taryboje, sutelkti teisininkai rengė ir 1940 metais jau buvo beveik visiškai parengę naujo baudžiamąjo kodekso pagrindinę (vadinamąją bendrąją) dalį, kurios tekstą mes čia turime ir iš kurios galime matyti, kad, jeigu pašalinti "globėjai" nebūtų Lietuvos jėga įsibrovę ir nebūtų primetę Lietuvai savų įstatymų, tai Lietuva jau kadai būtų beturinti ir baudžiamąjį kodeksą, ne tik tikrai s a v a, Lietuvos reikalams gerai priderintą, bet ir tikrai modernų, pažangų, tokį, kad jis, galbūt, būtų galėjęs stoti į pačias pirmutines modernių ir pažangių pasaulio baudžiamųjų kodeksų gretas.

Kas toje srityje "LTSR" pavadintai Lietuvai duodama dabar, kaip tik nėra s a v i Lietuvos baudžiamieji įstatymai. Tai yra tik vertimas iš rusų kalbos Maskvoje pagaminto bau-

džiamųjų įstatymų stereotipo, "suteikiamo" visoms sovietinės imperijos "suvereninėms respublikoms", "Respublikų įstatymų leidėjai" vertime turi teisę įrašyti tik savus atitinkamus pavadinimus ir kur nekur kokį nors specifinį dėsni, susijusi su kuo nors ryškiau išsiskiriančiomis ūkinėmis ar geografinėmis sąlygomis. Kad tie įstatymai yra parengti griežtai centralizuotu būdu, matyti ne tik iš to, kad jiems yra privalomi 1958 metų gruodžio 25 dieną Maskvoje paskelbti jų pagrindiniai nuostatai, sudarantieji pačių įstatymų esmę, bet ir iš to, kad, pavyzdžiui, Latvijoje ir Estijoje (taip pat ir eilėje kitų "respublikų") tie nauji ir "savi" kodeksai nuostabių

būdu tapo "parengti ir priimti" vienu metu, lyg kažkam iš kažkur pamokus "magiška lazdele".

Tiesa, ir Lietuvoje, kaip ir kitur, buvo sudaryta net 22-jų asmenų komisija tiems "saviems" baudžiamiesiems įstatymams ruošti. Tik tos komisijos nariai žino, ką ir kaip jie ruošė. Iš šalies apie tos komisijos darbą galima spręsti tik iš rezultato. O rezultatas kaip tik ir yra toks, kuris rodo, kad komisijai teko apsiriboti daugiausia tik tekstų vertimu iš rusų kalbos. Jei būtų buvę kitaip, kaipgi būtų galėję atsitikti, kad įvairose respublikose darbas tapo baigtas vienu metu ir įstatymai išėjo toki visiškai vienas į kitą panašūs, lyg vandens lašai.

(Bus daugiau)

Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras prof. Mykolas Biržiška šio mėnesio 24 d. švenčia 79 gimtadienį. Nuotraukoje: prof. M. Biržiška, apsilankęs Los Angeles Akad. Skautų Sąjūdžio susirinkime, užkandžiauja su dr. Alg. Avižieniu.

L. Briedžio nuotrauka

Apie Dainų Šventės antrąjį komitetą

Visai netikėtai į mano rankas pateko raštams rašyti blankas "Lithuanian Song Festival Committee". Jo nuorašą (fotostatint) kartu su Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados Lietuvių Antrosios Dainų Šventės Komiteto blanku čia pridėdu.

Kadangi "Lithuanian Song Festival Committee" nėra tas Komitetas, kuris š.m. liepos mėn. 2 d. Čikagoje organizavo Dainų Šventę, esu priverstas lietuvių visuomenei pranešti:

1. Ponas K. Žirgulis, kuris "Committee" blanku nurodytas "Executive Chairman", minėtas Dainų Šventės Komitete tokių pareigų neturėjo; jis naudojo šiuos "Committee" blankus ir Dainų Šventės Komitetui nėra žinoma, kur ir kam raštai ant jų buvo siuntinėjami.

2. Ponas Juozas Ruokis "Committee" blanku yra nurodytas "Treasurer"; jam tokių pareigų Dainų Šventės Komitete neteko eiti.

Šiuo pareiškiu, kad man, Dainų Šventės Komiteto išdinininkui (kartu ir vicepirmininkui) nėra žinoma ir nepavyko išaiškinti, ar naudojantis "Committee" blankais buvo kreiptasi į amerikoniškas įstaigas, draugijas ir fondus prašant aukų ir ar jų buvo gauta ar ne. Man tokių aukų Dainų Šventės reikalams neteko priimti.

3. Ponas C.P. Kal "Committee" blanku nurodytas "Legal Advisor"; ir jam tokių pareigų Dainų Šventės Komitete neteko eiti.

4. Kai kurie asmenys, "Committee" blanku nurodyti "Board of Directors" grupėje, Dainų Šventės Komitete tokių pareigų neturėjo.

5. Keisčiausia, kad šiuos

"Committee" blankus slapta atspausdino p. Vytautas Radžius, kurio buto adresas tame blanku ir yra nurodytas.

P. Vytautas Radžius, Dainų Šventės Komiteto egz. vicepirmininkas, o nuo š.m. gegužės mėn. 1 d. iki Dainų Šventės ir šio Komiteto tarnautojas -- apmokamas reikalų vedėjas, šių metų pradžioje, susitaręs su p. K. Žirguliu, atspausdino "Committee" blankus be Komiteto Pirmininko ir kitų Komiteto narių žinios, juos slapta laikė, Komiteto nariams jų nerodė ir niekad apie juos neužsiminė. Šiam reikalui iškilus, nedavė dėl to paaiškinimų.

Nors buvau grasinamas, bet vis dėlto šį "Committee" reikalą iš-

keliu aikštėn. Juo labiau, kad apie jį jau plačiai kalbama ir daug kas teiraujasi.

Lietuvių visuomenė, taip gausiai Dainų Šventėje dalyvavusi ir Šventės organizavimą žymiomis aukomis parėmusi, turi, manau, žinoti, kad Dainų Šventė buvo palydėta ir tokių veiksmų. Priedas: minėti blankai.

TEODORAS BLINSTRUBAS
Antrosios Dainų Šventės
Komiteto Vicepirmininkas ir Išdinininkas

NORIU PASISKŪSTI

Liepos pabaigoje Rojus Mizara, komunistinės "Laisvės" redaktorius, parašė tokį nusiskundimą:

"Atsitiktinai sužinota, kad Tarybų Lietuvos priešai siuntinėja į Lietuvą įstaigoms ir pavieniams piliečiams visokį anti-tarybinį brudą mano vardu."

Jie, sakysime, iškerpa iš buržuazinės spaudos kokį blaury anti-tarybinį rašpalaiškį, deda į voką, užadresuoja kokiam visuomeninei įstaigai arba žymesniai asmeniui Lietuvoje, o atgalinį adresą užrašo: "R. Mizara, 102 - 02 Liberty Ave., Ozone Park 17, N. Y.".

Vadinasi, sudaro taip, tarytum tą jų šlamštą aš siųsčiau!

Ar jūs, gerbiamas skaitytoja, girdėjote tokį chuliganizmą?

Ir tai atlieka ne pavieniai asmenys, o "Veiksnių" organizuoti chuliganai. Jie, matyt, tikisi, kad su mano ant voko pavarde ir adresu jų šlamštas lengviau pralys į Lietuvą.

Ir tokį savo amatą suniekšėję žmonės vartoja jau seniai."

Perskaičiau tą skundą kiek šypsodamasis. R. Mizarai negerei, kad jo vardą naudoja korespondencijai į Lietuvą persiųsti. Bet jam gerai, kad rusų agentai, išvogę adresus iš Vakarų Vokietijoje esančių lietuvių įstaigų, man ir kitiems tais adresais siuntinėja visokį komunistinį šlamštą.

Gal, sakau, R. Mizara ir dėl to sugebėtų paprotestuoti?

S. RIMAVIČIUS, Cal.

• Rusams didžiausį smūgį padarė jų mokslininkas Mikail Antonovic Kločko, kuris iš vykusios Montrealyje, Kanadoje, chemikų konferencijos, atsisakė grįžti į Rusiją. Jis prieš savaitę laiko, su aštuoniais kitais Rusijos mokslininkais, atvyko apsisprendęs pasinaudoti galima laisve.

Rusams ypač skaudu, kad Kločko yra Stalino premijos laimėtojas ir papuoštas Lenino ordinu. Neabejojama, kad jis nemažai žino, kiek kai kuriose mokslinėse srityse yra pasiekta. Ir tai rusus dar nemaloniau ruteikia.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

Kan. J. Končius lanko lietuvių džiovininkus Vokietijoje. Gaila, kad Balso įstaiga, siųsdama šią nuotrauką, neišvardijo nuotraukoj matomus lietuvius.

VYTAUTAS MARIJOŠIUS GYVENIME IR DARBUOSE

Mes esame greitai bėgančio laiko, nesustabdomų dienų vaikai. Atrodo, dar ir mokyklos suolą apčiuopi rankom, ir klasės draugų balsus girdi, ir jaunystės džiaugsmas bei nutikimai dar taip netoli nuo tavęs nubėgę, o iš tikro, ruduo jau beldžiasi languosna. Štai, ypačiai vasaros paplūdimiuose tenka sutikti daug matytų veidų Kaune, nemaža artimų bičiulių, kurių nematei keliolika metų. Tada labai nesunkiai atsi- grįžti į save ir pamatai, kad ir plaukai pakeitė spalvą, ir veide įsirėžė nemalonus laiko pėdsakai. Tiesa, tai dar nėra visas viltis žlugdanti senatvė, betgi artimųjų tarpe jau neberandi nei vieno tikro pavasario giesmininko...

Vytautą Marijošių, mūsų talentingąjį dirigentą, pažinau 1926 m. rudenį, kai nusibeldžiau Klaipėdos konservatorijon studijuoti muzikos ir dainos meno. Jau anuo metu, kaip sakoma, jis buvo gaidys ant skiedryno. Galinga ir kieta ranka komp. Stasio Šimkaus valdomoj mokykloj Vyt. Marijošių studijavo teoretinius muzikos dalykus, konservatorijos orkestre grojo violončele, drauge su J. Kačinsku organizavo studentų vyrų chorą, buvo dainavimo klasės akomponiatorius. Toj klasėj mudu arčiau susipažinom, pradėjom neblogai sutarti, nors metų ant mano pečių buvo daugiau bene devyni.

Neramūs laikai tada buvo Klaipėdos konservatorijoj. Studentai, suvaryti į bendrabutį toli už miesto ir verčiami dirbti nuo aušros iki juodų sutemų, pradėjo bruzdėti. Sukilimo vadų tarpe, ne paskutiniu smuku grojo ir Vyt. Marijošius. Komp. St. Šimkus nuo mokyklos direktoriaus sosto buvo nuverstas, atėjo nauja ir švelnesnė valdžia. Aš, likęs negausių šimkininkų būry, buvau grasomas langų daužymu (o tie langai buvo visai arti konservatorijos), buvau pavėtytas ir pamėtytas, bet mokykloj savo kėdę pajėgiau išlaikyti. Aišku, tuo metu ir mudviejų santykiai su Vyt. Marijošium nebuvo itin draugiški, bet jie nebuvo ir storžieviškai niurūs. Per metus laiko sukilimo vadai ir daugumas studentų pastebėjo, kad Klaipėdos muzikos konservatorija nepaprastai didelių mokymo laimėjimų pasiekė tik dėkai tai tvarkai ir drausmei, kurios kūrėjas buvo komp. St. Šimkus. Ir, kai 1927 m. vėlybą pavasarį iš Amerikos grįžo buv. direktorius, į Klaipėdos uostą jo pasitikti organizuotai nuėjo absoliutinė dauguma mokyklos studentų. Šiandien, iš tolo į tą įvykį žiūrint, nesunku tarti, kad tas jų mostas aki- vaizdžiai įrodė jų subrendimą ir inteligenciją. Berods, nuo to laiko daugiau jokie juodi katinai neperbėgo

STASYS SANTVARAS

mudviejų kelio su Vyt. Marijošium.

Klaipėdos konservatoriją Vyt. Marijošius baigė 1928 m. O 1932 m. rudenį mudu susitikom Valst. Teatre Kaune. Jis buvo operos koncertmeisteris, didžiai pamėgtas dirigento Myk. Bukšos, o aš atsisėdau į operos solisto kėdutę. Tai buvo metas, kada augom ir visom jėgom veržėmės į priekį.

Bene 1935 m. aš buvau paskirtas operinių libretų vertėju ir liet. kalbos prižiūrėtoju Operos Teatre, o 1936 m. Vyt. Marijošius, gavęs valstybinę stipendiją, išvyko į Prahą, Čekoslovakijon, studijuoti dirigavimo meno. Ten jo mokytojai buvo Paul Dedeček, Rudolf Karel ir Doležil. Gyvendamas Prahoj, 1937 m. jis dirigavo Prahos Radijo orkestrą, o 1938 m. Čekoslovakijos Philharmoniją, pademonstruodamas M. K. Čiurlionio, J. Gruodžio, J. Pakalnio kūrinius. 1938 m. Vyt. Marijošius baigė Prahos konservatoriją ir grįžo į Lietuvą. Dirigavimo meną dar kurį laiką jis tobulino su žinomais vokiečių dirigentais Franz von Hoelsins ir Hermann Schercken. Už nuopelnus čekų muzikos menui, ypač už Smetanos Parodosios nuotakos pastatymą Lietuvos Valst. Operos Teatre, Čekoslovakijos prezidentas Beneš Vyt. Marijošių apdovanojo Baltojo Liūto ordenu.

1938-44 m. jis buvo Valst. Operos Teatro dirigentas, o kurį laiką ir to teatro meno vadovas. 1942 m. Berlyne su vokiečių simfoniniu orkestru jis į gramafono plokšteles įgrojo keletą liet. kompozitorių muzikos kūrinių — M. K. Čiurlionio Mišką, J. Pakalnio Romantinę uvertiūrą, J. Karnavičiaus Lietuvišką rapsodiją. Didis gaila, kad tų plokštelių šiuo metu nebegalima gauti.

1944 m., kaip daugelis lietuvių, Vyt. Marijošius pasitraukė į Vakarus nuo raudonosios armijos nešamų "laisvių". 1948 m. atvykęs į JAV, su šeima apsigyveno New Britaine ir užėmė vargoninko vietą liet. parapijoj. Kaip daugumas gerai žinom, šio krašto institucijos nesiskubina pasinaudoti išmokslintais ir dykai gautais žmonėmis. Ypač tą gerai pajutom mes, pabaltiečiai. Tačiau, kas turi veržlumo ir gerai moka savo darbą, suranda kelių į pripažinimą.

Vyt. Marijošiui, kiek jį pažįstu, niekad netrūko energijos, kad jis yra pui- kus savo meno žinovas — gal ir aiškinti nereikia. 1950 m., išlaikęs reikalingus egzaminus, jis kaip lektorius pradėjo dirbti Connecticut sostinės Hartfordo Hart

muzikos kolegijoj. 1958 m. ta kolegija buvo inkorporuota į Hartfordo Universitetą. Šiuo metu Vyt. Marijošius tame universitete yra associate profesorius, dirigavimo departament o vadovas (chairman), dėstas dirigavimą, partitūros skaitymą ir muzikos teoriją, Hartfordo styginių orkestro dirigentas, Hartfordo muzikinių festivalių dirigentas — svečias.

Pažindami Vyt. Marijošiaus talentą ir gabumus, gal negalėtumėm pasakyti, kad tie laimėjimai yra nepaprastai dideli (jis galėtų būti žymiai garsesnių vienetų dirigentas), betgi, pažįstanciam sąlygas ir aplinkybes, sunku jo pripažinimu įvertinimu Hartforde nesidžiaugti.

Šių metų liepos mėn. 11 d. Vyt. Marijošius šventė savo 50-tą gimtadienį. Nebūtų jis Marijošius, jeigu tą ne eilinę savo gimimo dieną būtų tylom praleidęs po vasaros kaitrų pavėsio. Savo gimtadieniui jis ruošėsi ištisus metus. Visų pirma jis susitarė su komp. Jul. Gaideliu, kad tas parašytų simfoniją Hartfordo muzikos festivaliui. Komp. Jul. Gaidelis pasižadėjęs tęsėjo, parašė savo VI-ją simfoniją, o Vyt. Marijošius liepos 19 d. Hartfordo muzikos festivaly ją dirigavo. Tai būta ne kasdienio įvykio, nors nei Bosto-

no, kur gyvena Jul. Gaidelis, nei Hartfordo lietuviai tuo koncertu kiek gyviau nesidomėjo.

Lietuvio kompozitoriaus veikalas lietuvių dirigento diriguojamas, amerikiečių orkestro buvo ištisai atliktas ir susilaukė tikrai puikių kritikos vertinimų. The Hartford Times liepos 20 d. apie dirigentą Vyt. Marijošių rašo: "Aiškumas ir išbaigimas, kurie buvo girdimi per visą koncertą, yra puiki pamoka dirigentams, diriguojantiems koncertus atvirame ore. Ir atliekant Jul. Gaidelio simfoniją, tas pats aiškumas ir veikalo išbaigimas yra Vyt. Marijošiaus nuopelnas."

Apie Jul. Gaidelio VI-ją simfoniją The Hartford Times kalba, kad ji yra ekspresionistinės mokyklos, savo dvasia artima Alban Bergui, o ritmais Bartokui. Ar tas yra tiesa — kitas klausimas, bet Jul. Gaidelio didelis pagyrimas ir įvertinimas.

The Hartford Courant žymus muzikos kritikas T. H. P. liepos 20 d. apie Vyt. Marijošių rašo: "Mr. Marijošius jau seniai įrodė, kad, kaip interpretatorius, jis yra kupinas išradingumo ir pajėgumo, patrauklaus įvairumo ir kūrinių išbaigimo nuo pradžių iki galo. Kaip drausmintojas, jis iš orkestro reikalauja tikslumo, aiškumo ir gyvybingumo. Visa tai buvo galima pastebėti ir šiame jo koncerte." O apie Jul. Gaidelio kūrinių tas pats

kritikas sako: "Programa buvo atžymėta pirmuoju atlikimu VI-sios simfonijos Jul. Gaidelio, Vyt. Marijočiaus tautiečio lietuvių, šiuo metu gyvenančio Bostone. Jul. Gaidelio simfonijos stilius, kaip programoj apibūdinta, yra ekspresionistinis. Veikalo nuotaika iš tikro yra banguojanti, ironiška ir švelniai melancholiška. Kūriny yra stiprus savo glautume, įtampoje, tirštai suglaustose harmonijose, kompetentingam instrumentų valdyme ir energinguose ritmuose. Veikale stipriau pasireiškia variniai ir kiti pučiamieji instrumentai. Iš viso, tas darbas yra įdomus studijai ir klausymui".

Žinoma, jeigu mes patys tokius žodžius apie Jul. Gaidelio VI-ją simfoniją parašytumėm, tai tikriausia ne visi broliai ir seserys tuo patikėtų, betgi kaip dabar netikėti svetimam ir mūsų pasisekimais nesisielejantiems kritikai? Suglauskim gretas ir nuoširdžiai pasveikinkim savo talentingąjį muzikos kūrėją, o drauge ir Vyt. Marijošių, kuris taip gražiai tą veiklą iškėlė gausioj amerikiečių koncertinėj auditorijoj.

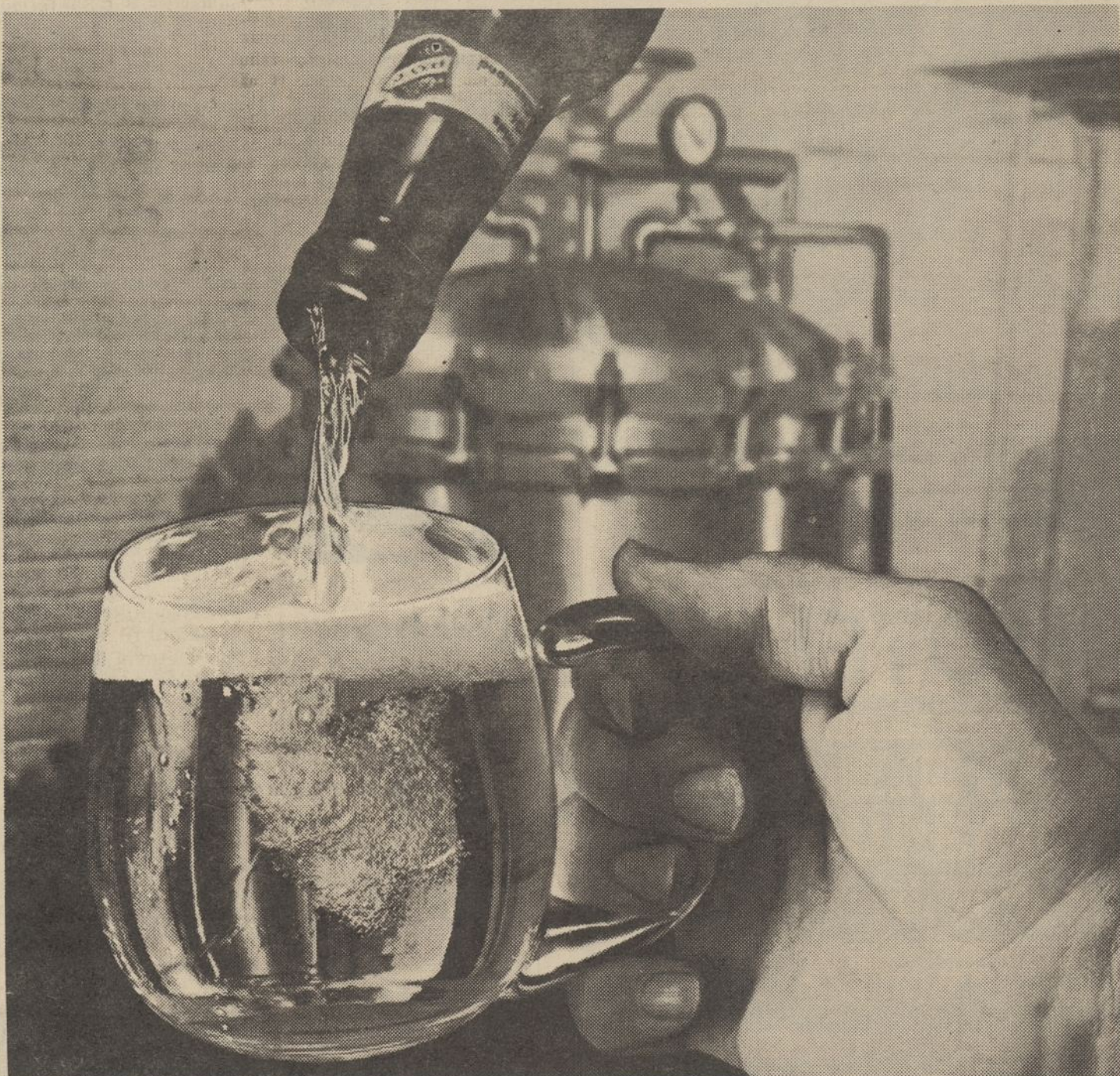
Apie Vyt. Marijošių būtų dar ilga pasaka. Jis gi buvo Valst. Operos Teatro dirigentas ir meno vadovas, jis liet. operinėj scenoj statė ir dirigavo tokius veikalus, kaip Rimskio — Korsakovo Caras Saltanas ir Kitežas, Verdi Trubadūras, Rigoletto, Otello, Puccini, Tosca,

Bohema, Massenet Verteris ir Manon, Wagnerio Lohengrinas, Gounod Romeo ir Julijs ir kt. Man, kaip vertimų autoriui, teko su juo artimai dirbti. Mudu buvom ir tame kvartete (J. Karnavičius, Vyt. Marijošius, P. Oleka ir St. Santvaras), kurie restauravo arba, tiksliau tariant, pasinaudodami Miko Petrausko muzikiniais motyvais, perkūrė Eglę, žalčių karalienę. Libretas buvo iš naujo parašytas, o komp. J. Karnavičius iš septynių paveikslų prieš netikėtą mirtį tebaigė komponuoti tik penkis. Nieko negirdėti, kad kas nors Lietuvoj rūpintųsi tą darbą baigti, nors ten tebegyvena velionio komp. sūnus.

Ak, visa tai dabar tik malonūs prisiminimai! Vyt. Marijošius, greta M. Bukšos, buvo tas dirigentas, kuriam labai rūpėjo, kad mūsų operinėj scenoj skambėtų graži ir gryna operinė liet. kalba. Tuo požiūriu jis man niekad netrukdė, o tik padėjo. Nors laikas bėga (o gal mes patys per laiką bėgam), nors ir jis jau perkopė šimto metų viršukalnę, bet negi nuleisim rankas ir pasiduosim!

Vyt. Marijošius savo dideliu talentu, savo išsimokslinimu ir patyrimu yra ne tik dirigavimo, bet aplamai muzikos meno eruditas. Aš visa širdim linkiu, kad ir šio didelio krašto muzikiniame gyvenime jo vardas pasipuoštų to laimėjimų garbe, kurios jis savo darbais ir talentu nusipelno.

KODĖL POC ALUS YRA SKANESNIS

POC GERAI FILTRUOJAMAS!

Laikykite stiklą prieš šviesą, ir pilkite POC. Dabar žiūrėkite, kaip teka žemyn, skaidriai šviesus ir pilnas džiaugsmo. Šio alaus kristalinis šviesumas nesusilygina su jokių kitų mūsų matytų alumi. Dalis kredito, kartais net neįtikinanti, eina įrengimų daliai. Tai yra naujas filtras, vadinamas "blizgėjimo filtru". Jis tikrina kiekvieną alaus lašą.

CLEVELANDO GARSUS PILSENER ALUS....!

Technologija toli parengė POC gamyboje, bet ne per toli. Mes dar vis naudojame produktus, nerandamus jokioje kitoje laboratorijoje. Tradicija. Palikimas. Charakteris. Ir daugiausiai... Tikslas! Mūsų tikslas yra gaminti geriausią alų. Alų, kuris skanesnis už visus kitus. Didžiuojamės galėdami pasakyti, kad taip padarėme. POC yra skanesnis!

POC

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

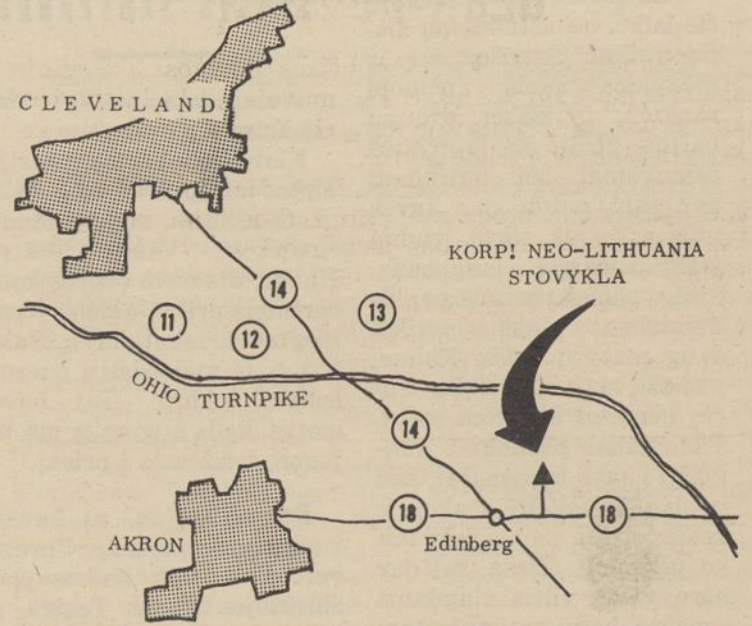
Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

Grupė clevelandiečių, atostogavusių Cape Cod, susitiko prie vieno stalo per suruoštą vėžių vakarą Osterville Manor viloje. Iš kairės: V. Blinstrubas, Mikoliūnienė, A. Steponavičius, A. Mikoliūnas, E. Steponavičius, Ilenda ir Ilendienė.

NEO-LITHUANŲ STOVYKLA

Nekantariai lauktos stovyklos dienos artėja. Visi pakuojamės, tvarkomės, ruošiamės. Visų akys, mintys, svajonės ir širdys nukreiptos į ten, kur žada būti smagu, linksma ir malonu. Eina į pabaigą parengimų darbai. Baigiama ruošti paskaitos bei referatai, dainos, šokiai ir kiti užsiėmimai.

Atvažiuokit, kolegos, pasirodę dirbti ir linksmintis. Šiame turi visi aktyviai dalyvauti tiek stovyklos programoje, tiek stovyklos visam judėjime. Turėkime tą neolithuaniską dvasią, kuri tikrai visiems stovykloje bus reikalinga. Tad, važiuokim į stovyklą pasiilgę pasimatyti, pasikalbėti, pasidžiaugti ir pastovyklauti.

Stovyklos vadovas ir vadovė bus kolegė — filisterė Aldona Augustinavičienė. Mes visi stovyklautojai ją gerai pažįstame iš jos paskaitų, mums skaitytų visose praėjusiose stovyklose.

Kolegė Augustinavičienė yra profesorė Ursuline College, kur dėsto prancūzų kalbą. Mūsų filisterė vadovė yra daug pasidarbavusi jaunimui. Magistro pareigas eidama ji sutinka visus mus, ji yra išgilinusi į korporacijos darbą ir ideologiją. Būdama motina dviejų dukterų, ji supranta mūsų jaunųjų jausmus, troškimus ir problemas. Ji yra tikrai pagavusi šių modernių laikų dvasią. Ji domisi šios kartos jaunimu, kad jie išaugtų tikrai tvirti ir garbingi neolithuanai.

Stovyklos programa yra sudaryta iš paskaitų, referatų, kultūrinių pusvalandžių, stovyklos spaudos (Naktibaldos), sporto, maudymosi, ir vakarų. Paskaitas skaitys mūsų mieli filisteriai ir svečiai ideologinėmis bei visuomeninėmis temomis. Filisterių paskaitos yra numatytos:

1. Tremties lietuvių poezija ir jaunystė, meilė ir šeima (skaitys fil. A. Augustinavičienė).

2. Ankstyvesnioji lietuvių studento veikla Amerikoje (skaityto inž. Pijus Žiūrys).

3. Neo-Lithuanos įnašas ir aukos lietuvių tautai (skaityto fil. Noakas).

4. Lietuvių visuomenės gyvenimo tremtyje ir jaunimo veiksmo galimybė Amerikos politikoje (skaityto fil. J. Smetona).

5. Neo-lithuanų ideologija (skaityto fil. V. Abraitis).

6. Lietuvių kalbos reikšmė (skaityto fil. J. Našliūnas).

7. Neo-lithuanijos dabartinė veikla ir tolimesnės perspektyvos (skaityto fil. C. Modestavičius).

Referatus yra paruošę mūsų kolegos — jaunieji senjorai iš New Yorko, Chicagos ir Clevelando.

Stovyklos laikraščio, Naktibaldos, redaktorium yra pakviestas kol. Algis Saulis iš Chicagos. Savo redakcinę komisiją susidarė iš Clevelando, Chicagos ir New Yorko spaudos darbe patyrusių kolegų.

Linksmesnei stovyklos nuotakai palaikyti yra skirtas sportas ir vakarų. Pačioje stovykloje yra įrengta krepšinio aikštė, tinklinio aikštė, šaudymo taikiniai ir daug lengvosios atletikos galimybių. Yra ežeras — maudymuisi ir plaukiojimui.

Mes jaučiam, kad daugiausiai mums malonumo suteiks vakarų, kuriuose mes patys išpildysime programą. Šokių grosmų mūsų orkestras. Pirmąjį šeštadienį bus susipažinimo vakaras, kurio visą progra-

mą yra pasiruošęs išpildyti Clevelandas. Sekantiems vakarėjimams programą nustatys ir parengs stovyklos parengimų komisija.

Kaip ir kiekvienais metais stovykloje vyksta filisterių ir jaunimo susiartinimo kavutė, kuri šiais metais clevelandiečių rengėjų

jau yra iš anksto gražiai ir jaukiai suplanuota. Stovyklos uždarymo ir filisterių suvažiavimo proga, vakarų programoje numatyta linksmos lietuvių literatūros ištraukos, sava kūryba, dainos ir šokiai.

Tat laukiame visų suvažiuojant! Kolegė

KOMERCINIAI ŠEŠĖLIAI ANT POLIO SKIEPŲ

Nors ir pripažįstama, kad nuo Salko skiepų vartojimo polio susirgimų Amerikoje žymiai sumažėjo vis tebėra iškeliamas abejotimų, iki kokio laipsnio jie veiksmingi. Atsiradus Sabino skiepams (priimamiems per burną), prasidėjo informacijų varžybos, katrie skiepai veiksmingesni. Dėl dar didesnės kritikos, Sabino skiepų gamyba ir leidimas vartoti Amerikoje pasivėlino keleta metų (Jie plačiai vartojami Sovietijoje, taip pat ir Lietuvoje, ir rezultatai esą geri.) Kaikas čia žiūri ir komercinius sumetimais: esą vaistų gamykloms reikėjo palaikyti pirmuosius skiepus, kol tinkamai amortizuosis į jų gamybą įdėtas kapitalas...

Kiekvieni atveju, tik dabar oficialiai leista Amerikoje gaminti ir vartoti vieną Sabino skiepų rūšį, skirtą apsaugai nuo labiausiai paplitusio polio ligos tipo. Kol gamybos kliūtys bus nugalėtos gaminti skiepus, tinkamiems prieš visus tris ligos pavidalus, tol dar teks verstis Salko skiepais, kurie ne toki patogūs, ir kurių veiksmingumas vis dėlto esąs kiek menkesnis negu naujųjų. Galimas dalykas, kad Salko skiepai, prieš keletą metų buvę pasaulinio masto sensacija,

kitaits metais jau išnyks iš apyvartos. Taip galėjo atsitikti ir anksčiau, jei ne pramonės rezervuotumas dėl naujų skiepų. Tan žodis, štai kokį kalam-būrą šiomis dienomis šaipokas laikraštiniškas paleido į spaudą: "Trys didžiosios vaistų gamyklų kaltinamos už monopolistines kainas. Bet yra gandas, kad dar viena vaistų gamykla išleido naują stebuklingą vaistą skausmui nutildyti: kaina jį taip apstulbina, kad jūs užmirštate bet kokį skausmą".

PAIEŠKOMI

Barkauskas, Aleksas, g. 1906 m. Šiauliuose, Antano ir Melanijos Kaminskaitės sūnus, žmona Amalija, vaikai Alfridas, Marija, ir Romualdas.

Burbienė, Veronika, ir jos sesuo Kairiūnienė, Palionija.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd. Street New York 24, N.Y.

LIETUVISKI SORIAI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪSIOS RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWainig 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti ..... Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: ..... Name

No. Street City State

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimė atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

EAGLE STAMPS REISKIA DAR DIDESNI SUTAUPYMA
the MAY co's NOW 3 BASEMENT stores
Downtown - Public Square Cedar Center - Ridge & Ridgewood Drive

ZINOMO GAMINTOJO

VIEŠBUČIO UŽSAKYMO

Atšauktas pirkinys!

"HOTEL" aukštos kokybės lygus viršaus

MATRACAI

Ir apatinis spiruoklinis padėklas

39.90 kiekviena dalis (jei perkama atskirai)

2 DALYS UŽ VIENĄ ŽEMĄ KAINĄ

Gaminta tik SERTA Geriausiems Amerikos viešbučiams...

- Pilnas užvalkalas svoris 8 uncijos ilgesniam nešiojimui
- Lygus paviršius, kad patiktų jums ir publikai
- Lankščios spiruoklės, kad duotų daugiau ištaikingumo
- Negalima išlankstyti, nes šonai sutvirtinti už tą pačią kainą
- Pilnai garantuota, kad neatsitiks jokių nepatogumų
- Paskubėkit pasinaudoti šiuo nepaprastu pirkinium

59.90

Išmokėjimo terminai sutariaimi... JOKIO ĮMOKĖJIMO

Paštu ir telefonu užsakymai priimami. Saukit CHerry 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES

VISAD TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surasti. Ypač gera knyga, kokia yra R. Spalio Alma Mater.

Įsigyk ją savo bibliotekai. Įsigyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įrašta gražiais, kietais viršeliais.

Įsigydamas Alma Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpą.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

KITI RAŠO

Lietuvos konsulato reikalingumas Kanadoje

Tuo reikalu "Tėviškės Žiburiai" atspaudė vedamąjį. Jame rašo:

"Netenka aiškinti fakto, kokios didelės reikšmės svetimame krašte turi savasis konsulas ar pasiuntinys. Tai nėra vientik formali diplomatinė bei konsulinė atstovybė. Apie konsulatą ar pasiuntinį paprastai spiečiasi ir savųjų tautiečių, gyvenančių svetimame krašte, kultūrinis gyvenimas bei savojo krašto kultūrinio gyvenimo reprezentavimas. Konsulas ar atstovybė taip pat yra toji natūrali vieta, kur savieji tautiečiai susitinka ne tik su svarbesniais atstovais krašto, kuriame gyvena, bet taip pat ir su asmenimis iš kitų kraštų. Neveltui tad įvairios valstybės stengiasi turėti svetimuose kraštuose galimai didesnes atstovybes. Tuo, kaip žinome, ypač pasižymi kai kurios valstybės, kurių diplomatinė atstovybių personalo skaičius kartais skaičiuojamas šimtais.

Jei diplomatinės ir konsulinės atstovybės svetimuose kraštuose yra taip svarbios normaliomis sąlygomis, tai toji svarba dar daugiau padidėja, kai valstybė yra kitų okupuota. Okupuotojo krašto diplomatinei ar konsulinė atstovybė, jau vien savo buvimu, yra didelis protesto ženklas. Tai yra taip pat ženklas, kad kraštas tokią atstovybę pripažįstantis, yra pavergtojo pusėje ir tai ne vien slapta, bet ir viešai. Okupuotojo krašto diplomatinei atstovybė yra taip pat didelis moralinės atamos taškas visiems tiems, kurie siekia savojo krašto laisvės. Šiuos ir daugelį kitų panašių motyvų visi žino. Žino okupantai, ir tai žinodami visomis jėgomis stengiasi likviduoti okupuotojo krašto laisvės atstovybes. Žino kraštai, tokias atstovybes pripažįstantieji, ir pagal savo politiką duoda joms daugiau ar mažiau laisvės. Žino ir tautiečiai, okupacijos išbėginti iš savojo krašto. Žinome tą visą, bet, deja, žinojimas skrenda lėktuvu, o pastangos ir darbai žygiuoja vos vėžio žingsniu.

Šiuo atveju turiu galvoje Lietuvos konsulatą Kanadoje. Buvo ilgas laikas, kai nepriklausomoji Lietuva Kanadoje jokios atstovybės neturėjo. Vyko iš Lietuvos tautiečiai, sunkiai kūrėsi svetimame krašte be jokios savojo krašto globos, o tėvynė vis tylėjo. Nieko nuostabaus, kad dalis imigrantų pateko į gudriai supintą raudonųjų tinklą, kuris ištisė jiems šokią tokią pagalbą ranką. Kaip dabar matome, tai buvo didelė tautinė klaida. Vėliau Lietuva paskyrė Kanadai Garbės konsulą. Ilgus metus juo buvo labai simpatingas anglas pulkininkas Grant-Sutty, kuris lietuvių buvo tiek pamilęs, kad

net dalyvavo mūsų seimuose ir taikė susiginėjusias šalis bei partijas. Su pulk. Grant-Sutty mirtimi netekome mūsų atstovo skirtą nepriklausomos Lietuvos vyriausybės. Tada atėjo laikas išsiaiškinti su Kanados valdžia, kurioje vietoje ji stovi mūsų tautinėje kovoje už Lietuvos laisvę? Buvome laimingi išgirdę, kad Kanada yra Lietuvos pusėje, nors ir nevisu šimtu nuošimčių. Ji sutiko priimti Lietuvos atstovą ministrį V. Gylį, nors ir kiek susiaurintoms konsulo pareigoms.

Kai prieš keleris metus min. V. Gylis mirė, tikėjomės, kad konsulo postas palieka nepalietas, kad greit bus paskirtas naujas konsulas. Deja, bėga metai po metų, o konsulo kaip nėra, taip nėra. Kur gi yra tikroji to viso reikalo užvilkinimo kaltė?"

Reikia laukti, kad patieks Kanados lietuviams tą reikalą gyviau judinant bus visuomenės paaiškinta, kodėl konsulo skyrimas iki šiol tebėra nesutvarkytas.

SEPTYNI SKIRTUMAI

(Galvosukio įdėto Dirvoj Nr. 96 sprendimas)

1. Matomas vyro kairiosios rankos delnas.
2. Viešbučio pastogėje yra trys langai.
3. Apačioje kairėje kelias daro posūkį.
4. Didžiojo kalno viršūnė yra aukštesnė.
5. Pakalnėje auga eglė.
6. Moters nertiny yra viena juosta daugiau.
7. Matoma berniuko rankovė.

RAMONA KARLOVĖ prašo pranešti, kad konkursinė nuotrauka Nr. 19, jos dukters, yra Juozo Slaboko.

Clevelando sportininkų įvyksioje gegužinėje V. Jokubaitis, vadovavęs programai, sveikina J. Kazėną, laimėjusį dovaną. J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Kun. L. Jankus, BALF reikalais atvykęs į Clevelandą, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje lietuviškų pamaldų metu pasakė pamokslą, dalyvavo BALF gegužinėje, aplankė lietuviškas įstaigas, pasikalbėjo su Dirvos redaktoriais, aptarė su BALF veikėjais šalpos reikalus ir aplankė artimuosius.

• Kęstučio Gaidžiūno ir Ramonos Jasukynaitės su-tuoktuvės įvyko rugpiūčio 19 d. — Bažnytinės apeigas atliko kun. Goldikovskis. Pamaldų metu giedojo solistė Aldona Stempuzienė, vargonais grojant Reginai Brazaitienė.

Vestuvių vaišėse dalyvavo virš pustrėčio šimto svečių. Be clevelandiečių, iš toliau buvo atvykę Dr. J. Bartkus, Sofija ir Domas Adomaičiai — iš Chicagos, Romualdo Nemicko šeima ir Algis Saulius iš E. Chicagos. Vaišių iškilmes ir programą gražiai pravedė Vytautas Kamantas, o jaunųjų išlydėjimą — Jūra Laikūnaitė-Koklienė.

Jaunieji gavo labai daug sveikinimų ir gražių dovanų. Žodžiu sveikino P. Mikšys, K. S. Karpis, Dr. Bartkus ir bendradarbių vardu red. V. Gedgaudas.

Jaunieji povestuvėnė ke-lionėn, J. Bačiūno pakviesti, nuvyko į Tabor Farm va-sarvietę.

• M. ir J. Švarcai pirmieji užsisakė bilietus į Dirvos metinį spaudos balių-koncertą.

• Kun. Kazimieras Dobrovolskis atvykęs iš Romos, kur dirba šv. Kazimiero kolegijoje, vieši Clevelande pas brolių ir p. Joku-baičius.

*

Jei norite gyventi arčiau Naujosios parapijos rajono, mes galime jums padėti įsigyti namą vienos ar dviejų šeimų su labai dideliais sklypais. Turime ir kitokių namų.

Norintieji pirkti ar parduoti paskambinkite arba sustokite

EAST CHORE REALTY
780 East 185 Street
Juozas Mikonis — Realtor
Raštinės telef. IV 1-6900, namų MU 1-2154.

Reikalui esant šaukite vieną iš bendradarbių: M. Blyną, A. Gailiusį — MU 1-7014, K. Žiedonį — LI 1-3726.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius š. m. rugpiūčio 27 d. inž. A. Nasvyčio rezidencijoje — 10823 Magnolia Dr. rengia vasaros pobūvį. Bus trumpa programą: Julius Smetonos žodis: Ide-

DIRVOS METINIS SPAUDOS BALIUS- KONCERTAS

įvyksta **rugsėjo 23 d.**

SLOVENIAN AUDITORIUM

Meningę programą išpildo muz. Juliaus Gaidelio vedamas mišrus choras ir moterų trijo iš Bostono.

Visi iš anksto kviečiami dalyvauti ir tuoj užsisakyti geriausius bilietus.

ologinių organizacijų prasmė tremtyje.

Meningę programos dalį išpildys solistė J. Daugėlienė.

Pobūvio pradžia 3 val. po pietų, programos pradžia 5 val. po pietų. Jaunimui įėjimas laisvas, suaugusieji au-koja po \$1.00. Veiks bufe-tas.

Pasitaikęs blogas oras po-būvio nesutrūkdys: paka-nkamai vietos patalpose.

Kviečiame atsilankyti skyriaus narius su šeimo-mis ir visus geros valios lie-tuvius pabendrauti drau-giškoje nuotaikoje.

Į pietus nuo Euclid Ave. mūrinis vienos šeimos namas.

5 miegamieji ir vonia 2-rame ir 2 kambariai ir vonia 3-čiame aukšte. Karšto vandens šildymas. 2 auto-mobilių garažas.

Namas reikalingas deko-ravimo iš vidaus, bet labai geros statybos.

J. Širvaitis
WM. T. BYRNE
Real Estate

1535 Hayden Ave.

Office — MU 1-6100;
home — KE 1-4050

(99)

Paraginkit savo pažįstamus užsipre-numeruoti DIRVĄ.

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 97

1961 m. rugpiūčio 23 d.

KAS IR KUR?

• Vyskupas Julijonas Steponavičius tebėra laikomas žagarėje ir saugomas, kad su juo nesusiristų kunigai. Kiti du Lietuvos vyskupai V. Statkevičius laikomas Nemunėlio Radviliškyje, o vysk. Maželis sunkiai serga. Taigi pareigų negali nė vienas iš jų eiti.

• JAV Lietuvių Studentų Sąjungos naujon valdybon išrinkta: Centro valdybon

— A. Rimas, J. Gailiūšytė, R. Kašubaitė, A. Saulis, J. Vaičiulis, B. Cicėnaitė, ir R. Kviklytė. Kontrolės komisijon — D. Benokraitytė, M. Pakštys ir E. Sužiedėlis. Garbės teisman — P. Bagdonas, R. Motekaitis ir R. Stakauskas.

• Elzė Gedikaitė, neperseniausiai atvykusi iš Lietuvos, dabar veda Vasario 16 Ginnazijos mergaičių bendrabutį.

• Muz. S. Gailevičius, Toronto "Varpo" choro diri-

gentas, šiuo metu vieši Vokietijoje. Į Torontą žada grįžti šio mėnesio pabaigoje..

• Jonas Kašuba, iš Great Neck, N. Y. baigęs studijas Illinois Universitete Urbanoje, rugpiūčio mėn. gavo magistro laipsnį iš mechaninės inžinerijos. Turėdamas patraukimą ir toliau gilintis mokslo srityje pradeda studijas tame pačiame Illinois Universitete inžinerijos daktaro laipsniui. Jis taip pat yra pakviestas tame pačiame universitete dirbti asistentu.

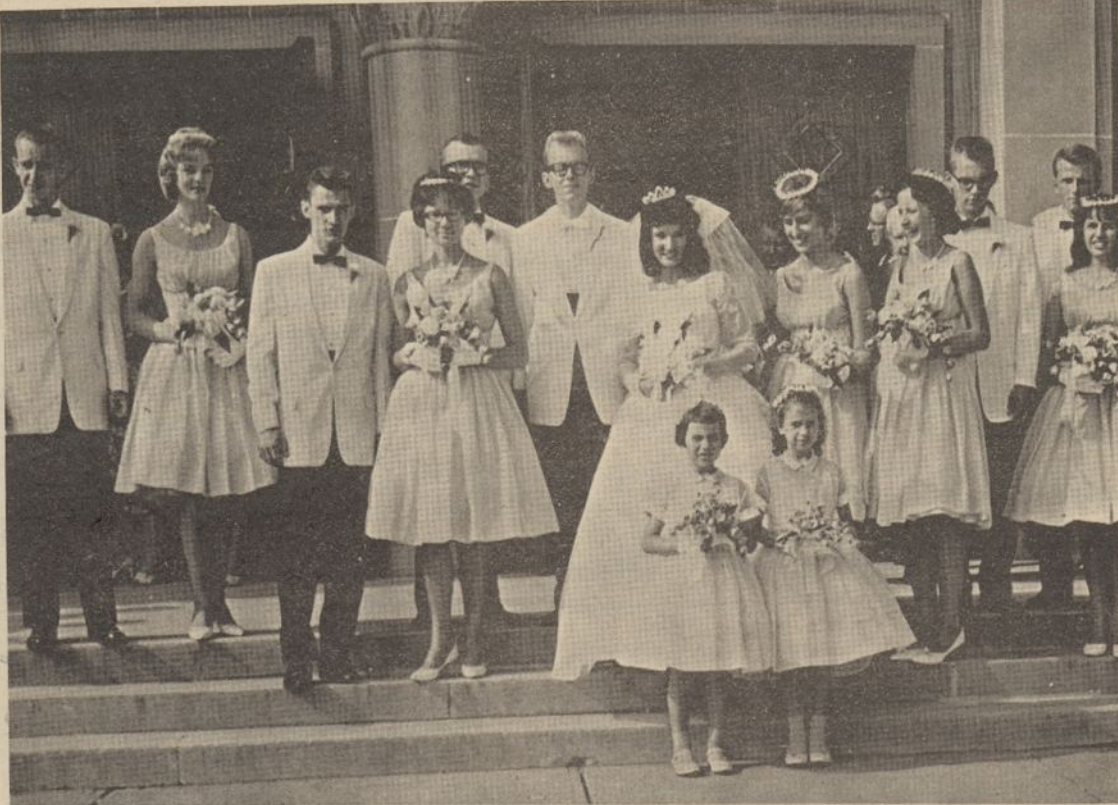
• Dr. J. Yčas, iš Toronto, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

BOSTON

Iš didelio rašto išėjo į krašto

Ne tik Dirva atkreipė dėmesį į paskutinį numerį "Lietuvių Naujienų" leidžiamų Philadelphiaje, Pa. Tą "laikraštį" labai plačiai citavo rugpiūčio 13 d. savo radijo programoje J. Roman. Skirtumas tik tas, kad Dirva padarė išvadą, jog to laikraščio leidėjams geriausiai tinka jų pačių žodžiai: "Kan Dievas karoja (baudžia), tam pirma protą atima". O J. Roman dideliu pasigardžijimu ir pritirumu citavo iš to "laikraščio" vietas, kuriose vanojami tie, kurie "puikią lietuvių kalbą verčia aukštyn kojom, sakydami, kad lietuvių kalboje esą daug rusiškumo ir lenkiškumo".

Teigiamai jis suprato ir pristatė nuomonę tų, kurie sakosi negalį leisti savo vaikų į lituanistikos mokyklas, nes jau iš pavadinimo matyti, kad jos nesančios lietuviškos, todėl jose vaikai negalį išmokti lietuviškai. Jis pilnai pritarė, kad blogai "su tais lietuviškais "profesorais", kurie puikią lietuvių kalbą bando išlietuvininti". Ir todėl rado reikalo ypatingai pabrėžti: "...jeigu jiems (tiems lietuviškiems "profesoriams") kada nors pasisektų lietuviška kalba išlietuvininti, tai jau tikrai ji nebebus lietuviška — bet čigoniška, arba kaip jie patys sako sanskritiška, nes čigonai tarp savęs sanskrititu kalba vartoja". Taigi, pagal J. Roman išvadą, kad Dievas baudžia ir protą atima tiems, kurie rūpinasi lietuvių kalbos grynumu, kurie leidžia savo vaikus į lituanistikos mokyklas, kurie siejasi tautinės kultūros ugdymu ir pažanga.

Praeitą šeštadienį, rugpiūčio 19 d. Clevelande susituokė Dirvos redakcijos bendradarbiai Kęstutis Gaidžiūnas ir Ramona Jasukynaitė. Nuotraukoje jaunieji po vestuvinių apeigų, išėjus iš Naujosios parapijos bažnyčios, pabrolių ir pamergių būry. Iš kairės: Vytautas Šlapelis, Rūta Gaidžiūnaitė, Algimantas Rukšėnas, Gražina Garlaitė, Dr. Rimgaudas Nemickas, Kęstutis ir Ramona Gaidžiūnai, Genė Balsytė, Dalia Gotceitienė, Švitrius Gotceitas, Arvydas Sandargas ir Danguolė Lekutyte, Prieky gėlių mergaitės -- Bušmaitės.

V. Plodžinsko nuotrauka

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 27. Guodė Jelionytė, 3 metų amž., iš Chicagos, Ill. Nuotrauka A. Jelionio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 28. Irena Zotovaitė, 5 metų amž., iš Clevelando, Ohio. Nuotrauka V. Plodžinsko.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 29. Nijolė Pratkelytė, pirmasias savo gyvenimo metais, iš Omahos, Nebr. Nuotrauka K.L. Musteikio.

Bet yra ženkly, kurie rodo, kad J. Roman jau neria sau kilpą ant kaklo. Toje pačioje rugpiūčio 13 d. programoje jis pranešė, kad atsirado "donoščikas", kuris jį apskundė radijo stočiai. dėl komunistinių dainų perdavimo. O tai įvyko po to, kai jis rugpiūčio 6 d. programoje perskaitė savo atsakymą Dirvai ir vėl pakartojo komunistinę dainą "Aušra prie Nemuno". Išėitų, kad kas nors pranešė radijo stočiai apie J. Roman duodamas komunistines dainas. Ir tai blogiau, kad rugpiūčio 13 d. programoje dainos "Aušra prie Nemuno" pakartojimas yra įrodymas, kad J. Roman tai daro ne dėl neapsižiūrėjimo, bet sąmoningai.

Netenka abejoti, kad radijo stotis netoleruos komunistinių dainų perdavimo, nuolatinio lietuvių kiršinio, įvairių šmeižtų prieš inteligentus ir kūrėjus, tokių nesąmonių, kaip ALT Sąjungos Bostono skyriaus puošniausiai įrengtų namų vadinimas "kumelyne" ir t. t. Tai galėjo J. Roman daryti tol, kol radijo stotis apie tai nieko nežinojo.

K. A.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Į FILISTERIŲ SUVAŽIAVIMĄ!

Š. m. rugsėjo 2 d. (šeštadienį) 2 val. p. p., Korp! Neo-Lithuania studentų vasaros stovykloje,

ŠAUKIAME SUVAŽIAVIMĄ,

į kurį kviečiame: visus Korp! Neo-Lithuania ir Korp! Filiae Lithuaniae, nepriklausomos Lietuvos meto, filisterius ir seniorus bei dabar užsieniuose baigusius aukštąjį mokslą seniorus;

visus filisterius šių brolišku Korporacijų: Jaunoji Lietuva (žemės ūkio Akademijos), Hercus Monte (Klaipėdos), Geležinis Vilkas (Vilniaus) ir Viltis (Vokietijos).

Suvažiavimo vieta ir adresas:

Lithuanian Coed College Group
Camp YWCA
4677 Alliance Road — R. D. 6
Ravenna, Ohio
Tel. OL 4-2901 (per Lake Milton).

Suvažiavimo programa:

1. Suvažiavimo atidarymas,
2. Prezidiumo sudarymas,
3. Filisterių Sąjungos klausimas,
4. Korp! Neo-Lithuania jubiliejiniai metai,
5. Kiti reikalai ir sumanymai.

Suvažiavusiųjų registracija: tą pačią dieną nuo 10 val. ryt.

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Organizacinė Komisija

Sutuoktųjų metu, Kun. Goldikovskis laimina jaunuosius Kęstutį ir Ramoną Gaidžiūnus. J. Garlos nuotrauka

Pagal lietuviškus papročius, jaunuosius namuose su duona, druska ir vynu pasitiko jų tėveliai. Nuotraukoje iš kairės: Balys Gaidžiūnas, N. Gaidžiūnienė, O. Jasukynienė ir jaunieji Ramona ir Kęstutis Gaidžiūnai. V. Plodžinsko nuotrauka

Balfo pirm. kan. dr. J. Končius Vokietijoje Balfo įstaigoje.